NÅGRA RÅD ANGÅENDE FROSTFJÄRILENS INSAMLANDE.

Som ins. vid sina försök att utrota frostfjärilen *(Cheimatobia brumata L.)* ur sin trädgård tyckt sig finna, att de anvisningar, som för ändamålet gifvas i handböcker för trädgårdsodlare m. m., icke i allo uppfylla sin bestämmelse, har han trott sig kunna göra någon nytta med att fästa uppmärksamheten på ett par punkter, som det är af stor vigt att iakttaga, om icke ändamålet skall förfelas, och han gör det så mycket hellre, som han träffat personer, hvilka ansett sig hafva förgäfves användt de metoder, som rekommenderats, och som gifvit dessa skulden för hvad, som dock endast berott på deras eget felaktiga förfarande.

Det ena stycket, hvaruti ofta felas, är att man icke vidtager sina åtgärder *i rätt tid.* Man har t. ex. sett uppgifvas, att fjärilen uppträder i oktober, och anser sig hafva uppfyllt allan rättfärdighet, om man under denna månad bestryker sina fruktträds stammar. Men då denna såväl som andra fjärilars utkläckning är beroende på temperaturen m. m., blir kläckningstiden olika under olika år, och rättar man sig endast efter almanackan, kan man därför lätt blifva lurad. Enda rätta sättet att få reda på tiden för fjärilens framkomst är att på höstaftnarne vid och straxt efter skymningen med lykta undersöka de trädstammar, som man vet eller misstänker vara hotade. En sådan undersökning behöfver ej företagas förr än vid den tid på hösten, då temperaturen närmar sig till fryspunkten. Det uppgifves att fjärilen i mellersta Sverige visar sig redan i midten af september. Ins. kan ej af egen erfarenhet yttra sig härom, men här i sydligaste delen af vårt land brukar den ej framkomma förr än i oktober, hvilket naturligtvis beror på att nattfrosterna här inträffa senare. Vigtigt är emellertid att från början väl passa upp, ty några aft-

nars försummelse kan lätt göra att alla senare ansträngningar misslyckas. Såsom vanligt bland fjärilarne uppträda hanarne först, och de äro ej svåra att finna sittande på, eller flygande omkring stammarne. Så snart man kommit underfund med, att hanarne äro utkläckta, måste man ofördröjligen vidtaga sina åtgärder för honornas fångande, ty dessa börja komma de närmast följande aftnarne. Man må icke, då det är blåsigt eller eljest ruskigt väder, anse det onödigt att göra undersökning, ty frostfjärilarne kunna då, såsom ins. flere gånger iakttagit, vara i fullt så liflig rörelse som under vackrare aftnar. — Men liksom det är angeläget att *börja* infångandet i rätt tid, så är det också nödvändigt att *fortsätta* det ända till slutet, en regel, mot hvilken det emellertid ofta felas. Det händer att frostfjärilarne försvinna för några dagar, om det inträffar ett omslag i väderleken, som ej faller dem i smaken. Däraf bör man ej låta förleda sig till att inställa sin fångst för året i den tanken, att fjärilens uppträdande är slut; det kan mycket väl hända, att det värsta återstår. Så är det här i Skåne icke alldeles sällsynt att påträffa frostfjärilen in i december månad.

Det andra stycket, i hvilket äfven felas, rör *sättet för infångandet*. Ins. håller sig här uteslutande till den vanligaste metoden, nämligen att genom någon klibbig vätska hindra honorna från att krypa uppåt stammarne, ty att man icke (såsom dock uppgifves) kan ens någorlunda fullständigt vinna sitt mål genom att omgifva stammen med korta utstående halmstrån o. dyl., bör väl a priori vara klart för en hvar, som sett med hvilken talang dessa fjärilhonor klättra. Vanligen rekommenderas tjära, antingen enbart eller med tillsats af tran, för att hindra att den för snart stelnar. Ins. vill ej förneka att en blandning af tjära och tran *kan* användas med rätt godt resultat, men på samma gång vågar han bestämdt påstå, att detta medel är ganska osäkert, och mången har helt visst att häruti söka orsaken till att han, trots sina ansträngningar, ej blifvit kvitt de besvärliga maskarne på fruktträden. Att en sådan blandning skulle kunna hålla sig effektiv under en eller ett par veckor, såsom ins. sett påstås, måtte vara gripet ur luften. Ins. har åtminstone ej kunnat förekomma, att den inom det första dygnet stelnat så mycket på ytan, att den ej kunnat tjenstgöra såsom ett verksamt skydds-

medel mot frostfjärilhonorna, som äro utrustade med så långa och starka ben, att de endast af mycket klibbiga medel låta sig fånga. Ett förträffligt sådant hafva vi emellertid uti det s. k. brumatalimmet, som numera tillverkas äfven här i Sverige.* Men ehuru detta lemnar alla tjärblandningar långt bakom sig, så är det dock rådligast att under fångsttiden *dagligen* öfverse träden, dels för att sönderkrossa de honor, som fångats, dels för att borttaga de hanar, som äfvenledes fastnat och lätt kunna bilda bryggor öfver limbältet, om de få hopa sig, och dels slutligen äfven för att här och där påstryka nytt lim. Detta sista är ett tålamodspröfvande arbete, ty brumatalimmet är mycket trögflytande, och endast med en ovanligt styf borste eller kanske ännu bättre med en träpinne lyckas man utbreda det. Ins. har funnit det enklast och ändamålsenligast att härvid gå så till väga, att en 4 à 5 tum bred remsa af asfaltpapp (takpapp) fastspikas omkring stammen på 1 eller högst 1½ fots höjd från marken, hvarvid möjligen befintliga öppningar mellan remsan och trädet väl tillstoppas med mossa, samt att sedan rundt omkring på remsan anbringas en ring af brumatalim till ½ eller 1 tums bredd. (Att af papp bilda en upp- och nedvänd tratt, som bestrykes på undersidan, låter nog bra i teorien, men medför mycket besvär såväl vid uppsättandet som vid den dagliga tillsynen.) Hålles denna ring i vederbörligt skick, är det *alldeles omöjligt* för frostfjärilhonorna att komma öfver densamma.

Min granne insp. P. OHLSON å Kristineberg, hvilken i likhet med mig med utmärkt framgång användt brumatalim på nu angifna sätt, har fästat min uppmärksamhet på en omständighet, som lätt kan vålla, att de åtgärder man vidtager visa sig fruktlösa. Han fann nämligen, att några honor praktiserat sig upp i ett fruktträd medelst en vinbärsbuske, som nådde upp till trädets undre grenar. Och det är därför äfven angeläget, att man tillser, att de trädkronor, som skola skyddas, icke genom buskar eller andra föremål af hvad slag som helst stå i beröring med marken.

* Vi torde här böra påpeka den annons, som är införd på omslaget, emedan däruti angifves, hvar detta lim numera kan erhållas. Å etiketten till de flaskor, hvari det utlemnas, finnas ganska naturtrogna afbildningar af frostfjärilens såväl hane som hona, till tjenst för dem, som icke förut känna deras utseende. *Red.*

Slutligen vill jag äfven nämna, att insp. OHLSON försökt att på en och annan glatt och jemn stam stryka brumatalimmet på själfva stammen. Detta sätt är naturligtvis det aldra vigaste, när blott stammens yta gör det användbart, och de farhågor, man kunde hysa, att trädet skulle taga skada däraf, har insp. O. funnit ogrundade. Däremot afråder han från att på sådant sätt använda blandning af tjära och tran, ty ett experiment, som han gjorde i den vägen, visade sig medföra skada för trädet.

Färlöf i aug. 1891.

Josef Andersson.

En landtbruksentomolog har man numera äfven i Norge funnit vara behöflig, i det Stortinget beviljat ett tills vidare personligt anslag af ett tusen kronor årligen till konservatorn V. M. SCHÖYEN, under vilkor att han mottager och undersöker insända prof på skadeinsekter, samt angifver medel till sådana insekters bekämpande, besöker af dem härjade orter och meddelar råd till förminskandet af skadan och förebyggandet af dess förnyelse; undersöker och lemnar upplysningar om de för kulturväxterna skadliga parasitsvamparne, samt afgifver årsberättelse till landtbruksdirektören, innehållande redogörelse för nämda insekters och svampars uppträdande, och de förluster de under årets lopp förorsakat. Denna berättelse skall åtföljas af teckningar och beskrifningar.

Som man ser, blir det för entomologen ingen brist på åligganden, hvilka, om de skola tagas på fullt allvar, torde kräfva ett arbete, fullt tillräckligt åtminstone för en persons hela tid och förmåga. Åtgärden får väl därför betraktas blott som ett första steg, som snart nog kommer att tagas fullt ut, då allmänheten börjat inse fördelarne af att ega och hemta råd af en sakkunnig person, om åkrar eller planteringar hemsökas af skadeinsekter, hvilka på det hela taget torde vara deras värsta fiender.

Äfven i Danmark är man betänkt på att anställa en landtbruksentomolog, men där synes meningen vara att genast bereda denne en anständig bergning, hvarigenom han kan bli i tillfälle att uteslutande egna sig åt sitt mångsidiga och maktpåliggande kall.
